

INTERNATIONALE FACULTEIT

voor curientieve filosofie en curientieve psychologie

LevensFilosofie

Vandaag

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever

Internationale Faculteit
voor curientieve filosofie
en curientieve psychologie
Dokkum Nederland

Redactie

Dr. Greet Snel

Vormgeving en lay-out

Drs. Hilde Lamers

Secretariaat

9101XX Dokkum Nederland

Contact

lwscuria@gmail.com

Website

levensfilosofievandaag.psychocurientie.org

Wil je graag artikels, citaten of paragrafen overnemen in jouw tijdschrift, nieuwsbrief, boek of website? Dat mag zeker, mits bronvermelding en voorafgaande toestemming van de uitgever en auteur.

INHOUD

P2 Waarom dit tijdschrift?

P3 Voorwoord

P4 Levensfilosofie Vandaag jaargang 9, nr. 3

P4 Bestaansfilosofie - Redactie

P5 Levensfilosofie - Greet Snel

P7 Religie - Greet Snel

P8 Macht en tegenmacht - Rolf de Haan en
Greet Snel

P10 Quote Uck

P10 Poëzie door Adeleyd

P11 Spiritualiteit - Arnold Spijker

P12 Zingeving in een grot - Hilde Lamers

Waarom dit tijdschrift?

Hoewel de Internationale Faculteit ooit begonnen is als een filosofische faculteit heeft zij zich langzaam maar zeker ontwikkeld tot een studie en werkgemeenschap waarin gewerkt en gedacht wordt vanuit de curientieve gedachte.

In dit tijdschrift benaderen we de vragen van "nu" op een actuele wijze. De vragen gaan zowel over zingeving, maatschappelijke vraagstukken, transitie als over andere problemen: vragen die het leven raken.

Het tijdschrift is niet gebonden aan bepaalde groepen of groeperingen, maar gaat uit van de ALMENSELIJKHEIDSGEDACHTE.

Een uitgangspunt waar plaats is voor iedereen.

Of anders gezegd: een gedachte waar plaats is voor iedereen en waar de menselijke maat als "maatgevend" wordt gezien.

De inhoud van het tijdschrift wordt gevoed vanuit het werkveld zelf, vanuit wetenschappelijke belangstelling en/of een maatschappelijk probleem dat zich aanbiedt.

Iedereen die denkt een waardevolle bijdrage te kunnen leveren, wordt verzocht dit aan te leveren bij de redactie: voor suggesties, aanvullingen en ideeën staan we open.

levensfilosofievandaag.psychocurientie.org

Voorwoord

Geachte lezers,

Bij deze ontvangt u de uitgave voor de maand mei 2022.

Allereerst wil ik u heel hartelijk danken voor de waardevolle opmerkingen die u gegeven heeft op de vraag of u zo vriendelijk zou willen zijn om op de artikelen te reageren.

Ook kwamen er een aantal fundamentele en originele antwoorden op de andere artikelen.

Ook hiervoor mijn hartelijke dank.

Deze maal ontvangt u het tijdschrift in een andere redactionele opzet. We gaan niet meer werken in kolommen maar op deze manier.

De vormgeving en ook de inhoud zal daardoor overzichtelijker en - hopen we - beter leesbaar zijn.

Een reactie uwerzijds op deze verandering zal zeer op prijs gesteld worden. Hilde Lamers en Jan Dekker hartelijk dank voor de wezenlijke bijdrage die jullie gegeven hebben om tot dit format te komen.

Nogmaals bedankt.

Dr. Greet Snel

Decaan Internationale Faculteit

Bestaansfilosofie

Redactie

Nooit zullen we de waarheid omtrent ons zelf en de wereld volledig leren kennen noch beschrijven. Wat nodig is, is een onbevooroordeeld denken. Een denken dat we hier met de term religiologie willen benoemen. Een dergelijk denken is vrij van vooroordelen, dogma en oppervlakkige standpunten. Daarom kunnen we zeggen dat religiologie kan worden beschouwd als een existentiële levens-en wereldbeschouwing.

Hierbij wordt uitgegaan van de wetenschappelijke feitenkennis van vandaag.

Religisch denken

We kunnen stellen dat religisch denken het accepteren is van het bestaanswonder en van de bestaanservaring.

Indien men inzicht krijgt in de eigen levenshouding dan kan een levensbewuste bestaansfilosofie ontstaan.

Het is deze levenshouding die we aanduiden met religiologie of psychocurientie.

Religische gevoeligheid

Is een openhouding naar de wereld en jezelf. Dat in al haar gradaties: de natuur, de fauna maar ook de werkelijkheid zelf van het zijn en staan in de maatschappij.

Daarom sluiten religische gevoeligheid en niet-geloven elkaar niet uit.

We kunnen dan ook zeggen dat religisch gezien kan worden als werkelijkheidsgeloof, d.w.z. bestaanservaring.

Prof. van Essen (de grondlegger van de Internationale Faculteit) verwoordde de bestaanservaring dan ook aldus:

*“De innerlijke waarachtigheid
met
betrekking tot de laatste hoop”.*

We gebruiken hierbij geen dogmatische formuleringen.

Psychocurientie

Langzaam maar zeker werd het begrip religiologie vervangen door de begrippen: *psychocurientie en/of curientieve psychologie en curientieve filosofie*.

De grondtoon bleef echter religisch van aard.

Echter om tot een bestaanservaring te kunnen komen is een horizontale ontmoeting van wezenlijk belang.

Internationale faculteit

Het is daarom dat de I.F. graag samenwerkt met allen die deze levenshouding hebben of daarin staan. Dat geldt zowel wetenschappelijk als op alle terreinen van het leven.

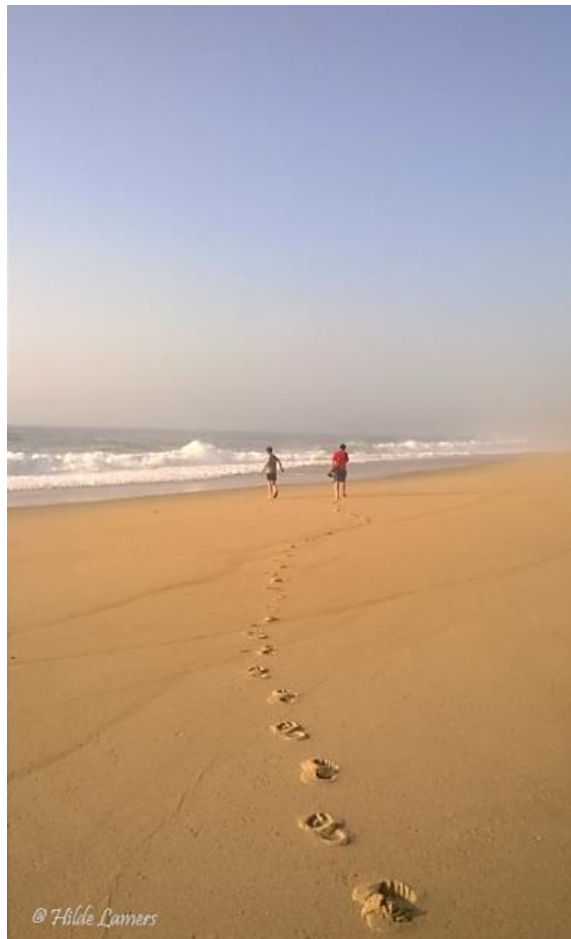
Levensfilosofie

Greet Snel

Kennelijk is de gangbare natuurkundige of filosofische benadering van gebeurtenissen niet genoeg om de verschijnselen te kunnen duiden. Met andere woorden de natuurkunde laat ons niet zien: hoe de natuur ontstaan is. Dat geldt ook voor de filosofie.

Bewust aanwezig zijn

Wandelen door de natuur en zo onze tot aarde omgevormde wereld beleven en ervaren dan realiseren we ons de grootsheid van de natuur.

Een natuur die een en al mystiek is, gelijk ook het door ons geleefde leven: het bestaan zelf.

De natuur en het *zijn* stelt ons vele vragen en het maakt ook dat we vol verwondering in deze wereld staan. Ons bewust doet zijn van al dat is en ons omringt.

Bewust-zijn is geen *zomaar zijn*. Het is een beweging waarin zich de openheid openbaart waarin de zaken zich aan ons voordoen.

Aanwezig-zijn

Het is dat aanwezig-zijn van de dingen die iets voor ons betekenen: met andere woorden: zij betekenen iets voor mij en daarin ben ik aanwezig in deze wereld.

Anders geformuleerd: het aan mij openbaren stelt mij tegenwoordig in het *nu*.

Dat de dingen in het leven aan mij verschijnen in het bewust-zijn geeft aan dat er een eenheid is met ruimte en tijd.

Mystiek

De wetenschap die zich met de natuur bezighoudt - de natuurkunde - laat ons echter niet zien: hoe de natuur ontstaan is. De natuur verklaart niet waarom er natuur is. De vragen blijven maar ook de verwondering. Dit noemen we: *bestaansmysterie*.

Het aanwezig-zijn in de wereld noemen we dan het: *zijnsmysterie*.

Van Essen omschreef dat als volgt:

"Het bestaan is als een diepzinnig overkomingswonder dat zich toch laat benaderen, beleven, vieren - dat is de boodschap van alle mystiek".

Het is daarom dat mystiek nooit af is. Voortdurend worden we weer voor nieuwe vragen gesteld. De mystiek zal ons vragen blijven stellen omdat we de werkelijkheid nooit volledig zullen kennen, begrijpen of beschrijven.

Religieus en religisch

In een maatschappij waar allang de traditionele zuilen verdwenen zijn zoekt men in deze samenleving die -haar eigen snelheid overtreft -waar men geen verankering meer kan vinden naar een ander houvast waarin men rust en bestendigheid kan vinden.

In onze tijd stelt men het godsgeloof en het natuurwetenschappelijke denken tegenover elkaar.

De vraag is of er geen tussenweg mogelijk is.

Religie

Greet Snel

Ik wil hier graag het begrip *religisch* ter sprake brengen.

Dat wil zeggen dat het gaat om een algemeen menselijk gevoel. Een *universeel gevoel* dat door allen beleefd en ervaren kan worden. Het wordt niet door dogma's bepaald.

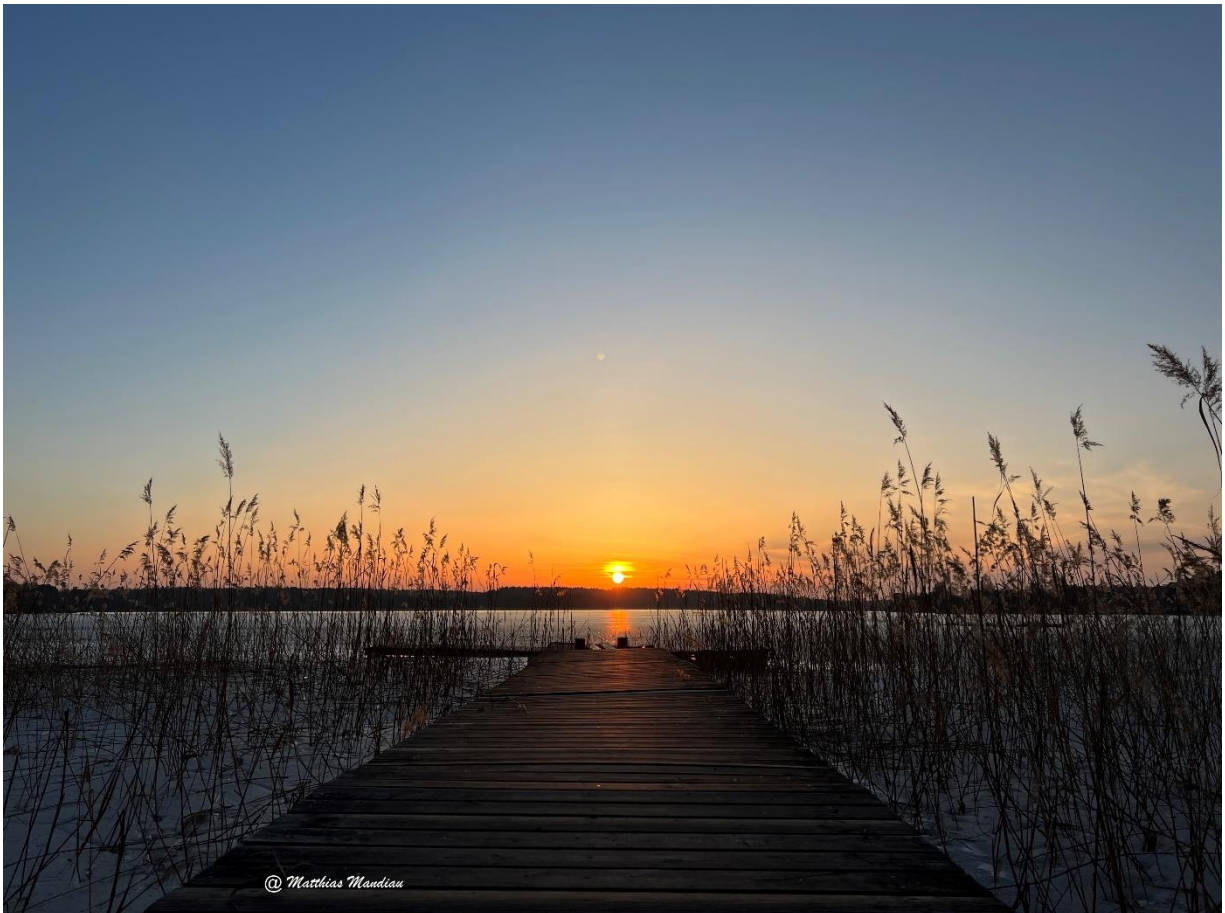
Het is het gevoel van het *zien van-al-het-zijnde* dat zich in de werkelijkheid aan ons openbaart, maar ons ook doet beseffen en erkennen dat veel dat niet *gekend* kan worden een *mysterie* blijft.

Religieus willen we dan graag omschrijven als een godsgeloof. Religisch kunnen we zien als *werkelijkheidsgeloof*, dat is bestaanservaring.

Het religisch aanschouwen kunnen we dan ook omschrijven als een non-theïstische mystiek, die openstaat voor het wonder van de werkelijkheid.

Zo mogen we *religisch dan ook zien als een: verlangen en streven naar zingeving van al-dat-is, maar dan met een open oog naar het zijnde en bestaande: dwz. het uiteindelijke.*

Deze levenshouding willen we graag noemen **levensfilosofie**.

Macht en tegenmacht

Rolf de Haan / Greet Snel

In de politiek gebruikt men graag het begrip filosofie - als daar zijn: woonfilosofie, begroting filosofie, energiefilosofie en andere termen

In feite komt filosofie neer op het bezinnen van het geheel van de bestaanswerkelijkheid. Vanuit dit denken ontstaat het uitstippelen van een beleidslijn waarin de grondslagen van een integrale democratie zijn gewaarborgd.

Filosofie en het uitstippelen van beleid dienen daarom goed onderscheiden te worden.

Het Griekse grondbegrip -agoo - betekent immers: wordt niet ingevuld. Het wordt dan duidelijk dat het door elkaar gebruiken van begrippen een nivoueske situatie kan doen ontstaan.

Veel gebeurd

Er is veel gebeurd deze periode en de rust is nog niet terug.

We hadden zo gehoopt dat na de coronatijd er een vorm van stabiliteit zou komen in ons - schijnbaar- hopeloze verdeelde maatschappij.

Velen hadden gehoopt dat na de verkiezingen met name de VVD niet terug zou keren in het kabinet. Wat dat betreft werd het een onvoorziene wending dat het voorgaande kabinet weer aan de macht zou komen.

Veranderingen

De tijd zal het leren. Onmogelijk grote bedragen worden aangewend om allerlei projecten die nu gerealiseerd dienen te worden.

Natuurbeheer door vruchtbare gronden terug te geven aan de natuur en de agrarische stand zo niet de mogelijkheden te geven tot een nog beter beheer van de landbouwgronden,

De energietransitie -zonder zich te realiseren dat het huidige kabelnet niet voldoende is, met alle gevolgen van dien.

Ook de woningbouw is een probleem dat mede ontstaan is door beslissingen als huurbelasting en het niet kunnen bouwen op grond van de stikstofproblematiek.

Hiertoe wil men speciale fondsen inrichten om deze kosten te kunnen betalen. Met geld dat geleend wordt omdat de rente zo laag is!!!.

De Kamer

De Tweede Kamer wordt niet of niet op tijd in kennis gesteld van de plannen die er zijn. Terwijl het toch juist in onze democratie van wezenlijk belang is dat de Kamer *het beleid en de genomen beleidsbeslissingen controleert*.

Daar de fondsen die deze vernieuwingen en veranderingen in gang moeten zetten buiten de Kamer en dus de Rijksbegroting worden gehouden, kan de Kamer gemakkelijk buiten spel worden gezet.

Was dit niet het probleem waar we reeds lang mee geconfronteerd werden.

Gaat niet om de macht maar om de kracht

Dit was een uitspraak van de kamerlid G. Schutte: het staatsrechtelijk geweten van de Kamer.

Hoewel hij reeds enige tijd overleden is, is het toch goed om aandacht aan deze parlementaire persoonlijkheid te schenken.

Het is al enkele decennia geleden dat hij deze woorden uitsprak en daarmee een duidelijke richting aangaf hoe de Kamer wel diende haar taak uit te voeren.

Hij gaf daarmee aan dat het gaat om het *argument* dat men in de *dialogoog* voert, maar niet om het getal. En daarmee heeft de Kamer als geheel *de rol van volksgeweten*.

En zo was zijn stelling: de regering *handelt*, de Kamer *oordeelt* zoals een democratisch bestel geleid behoort te worden. Dat betaamt de Kamer als vertegenwoordiger van het volk te doen.

Ook stelde Schutte dat de rolverdeling tussen regering en politiek alleen mogelijk is “binnen en het goed functioneren in het licht in de openbaarheid in de gevoerde dialoog”.

In dit opzicht en redenering meen ik dan ook te mogen stellen dat de betekenis van een gezonde tegenmacht - gedragen door argumenten - niet tot stand kan komen zonder een betekenisvol gevoerd beleid.

In ons land kunnen we niet zonder een coalitievorming.

Echter binnen een regeerakkoord dienen de ministers elkaar te vinden en te binden zonder daarbij de coalitiepartijen op te leggen zonder meer dit regeerakkoord zonder tegenspraak- en ook tegenmacht- te volgen.

Politiek en filosofie

Politiek en filosofie hebben pas zin als de samenleving de daaraan ontleende waarden toepasbaar kan maken. Dat te realiseren is de opdracht zowel van de regering als van de politieke partijen.

Een fundamentele dialoog -waarin men elkaar wil begrijpen en horen - schept daartoe de mogelijkheden. Een eerste voorwaarde is daartoe mede dat de bevolking zich bewust wordt en is van de mogelijkheid om hier ook tegenmacht te voeren mits men zich bewust is van de vrijheid van het stemmen en daar ook gebruik van maakt.

Het gaat niet om de macht maar om de kracht.

Om het in de tijd van nu te zeggen: het gaat om macht en tegenmacht.

Quote Uck

Moeilijker dan het vergaren van rijkdom,
Moeilijker dan het verkrijgen van veel kennis,
Moeilijker dan het veroveren van landen,
Is de verwondering van het Leven.

Poëzie

door Adeleyd

ER DOORHEEN

Er dwars doorheen.
De zonsopgang en de avond,
lente en zomer
en alles wat keert,
de ruzies en de lieve woorden,
de orchidee en de mestvaalt,
de liefde en de haat, -
we zien en horen het,
we maken het mee,
maar dwars doorheen dit alles,
eronder en erboven,
er van doordrongen en doordrenkt
het zachte suizen van eeuwigheid
het grote waaien van de geest,
het helder licht van mededogen,
de verwondering van kinderogen.

© Guenther Dillingen

Spiritualiteit

Arnold Spijker

Wellicht is het dezelfde werkelijkheid op een andere manier kunnen zien.

Je beseft dit onvoldoende in je gewoontepatronen. Je benadert daardoor de werkelijkheid als gekend.

Je gaat in feite achteloos om met de werkelijkheid om je heen. Zij is hooguit bekend voor je, want in wezen zie je maar een fractie van alle facetten.

Stilstaan, anders leren kijken opent een poort naar een nieuwe werkelijkheid. Niet echt nieuw: je kijkt alleen anders en daardoor zie je ook iets anders.

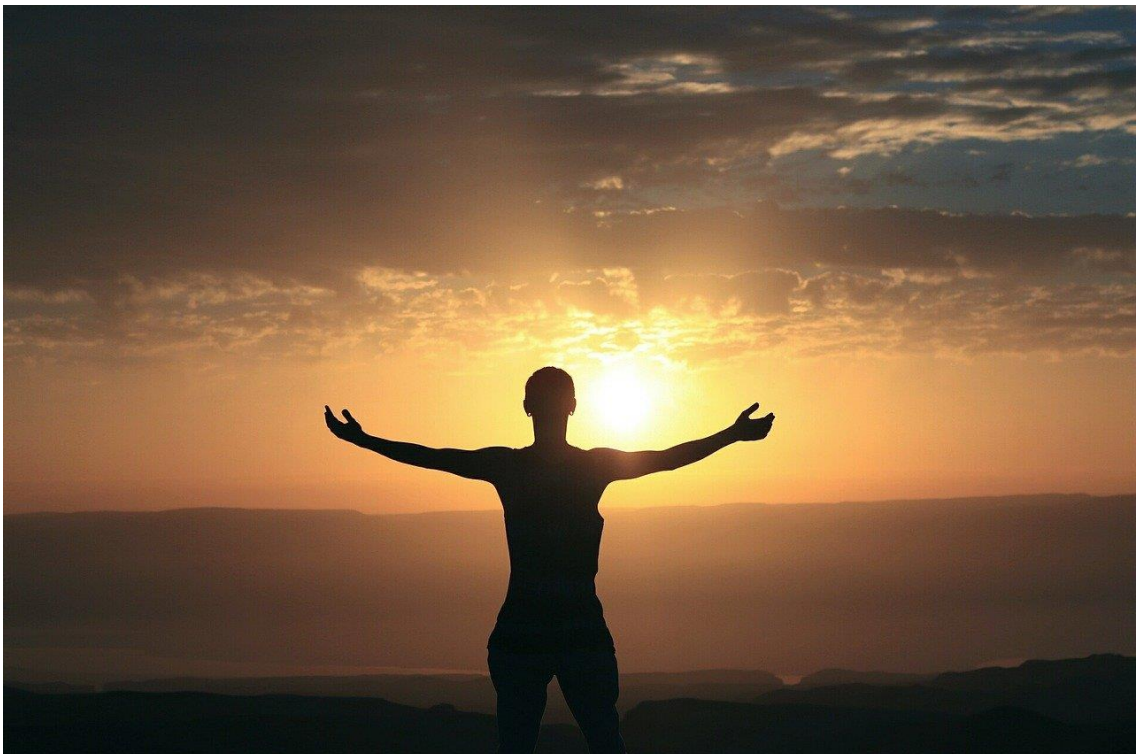
Daarvoor zijn meerdere manieren: bijv. een pelgrimage naar Rome., natuur- of stadswandeling, een ogenblik van stilte zoeken. Zoeken naar een balans in jezelf.

Gaandeweg raak je tijdens zo'n pelgrimage los van je gewoontepatronen en hebben we kans contact te maken met een vernieuwde visie op de werkelijkheid.

Onze blik. Onze ademhaling.

Alles verandert.

Dat is spiritualiteit.

© Avi Chomotovski

Zingeving in een grot

Hilde Lamers

Cogito ergo sum – Je pense donc je suis

De bekende uitspraak 'Cogito ergo sum' van de Franse filosoof René Descartes (1596-1650) klinkt waarschijnlijk bekend in jouw oren. Wat denk jij hierbij? Klopt het volgens jou dat als 'ik denk dat ik dan ben'?

Als je jouw denken koppelt aan jouw 'zijn', creëer je een cognitief beeld van jouw bestaan, niet? Maar is jouw beeld dan wel 'echt'? Want niet alles wat in jouw cognitie verschijnt, beantwoordt exact aan de werkelijkheid. Het kan mogelijks illusoir zijn, zeker als je in een roes vertoeft. Daarnaast vind ik dat jouw gevoelens zeker zo belangrijk zijn als je ratio. Wat betreft het 'zijn' mag het hoofd het zeker niet winnen van het hart.

Als je twijfelt over datgene wat er in jouw denken opkomt of als je je realiseert dat je denken onwaar kan zijn, dan kan je -net zoals Descartes- opmerken dat 'jij' nodig bent om dit te bedenken. 'Je pense, donc je suis'!

Maar 'cogito ergo sum' is geen garantie dat je ergens zeker van kan zijn. Descartes meent dat wat je waarneemt of denkt, niet correleert met de fysieke realiteit. Bijgevolg wordt het onmogelijk om de waarheid in pacht te hebben. Zo brengt 'Cogito ergo sum', ons tot vertwijfeling over de echtheid van het 'zijn'. Dit doet mij ook denken aan Plato's allegorie van de grot.

Vastgeketend in een grot

Bron: Allegorie van de grot_Wikipedia

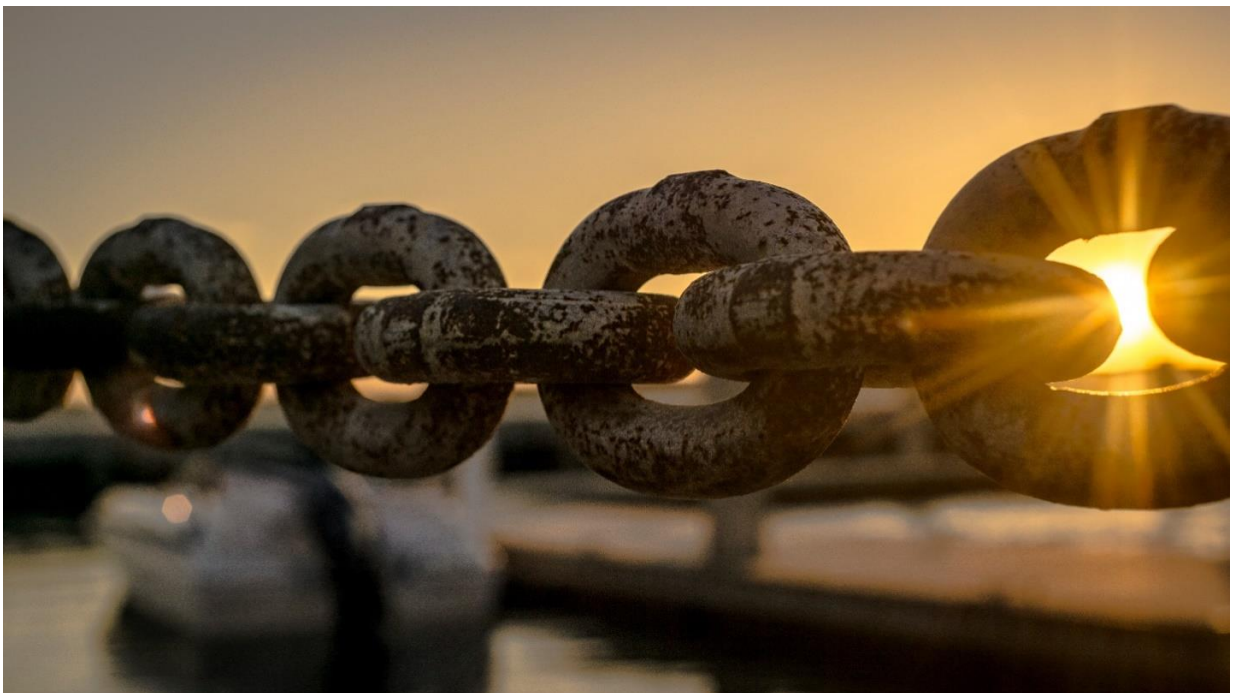
De Griekse filosoof Plato (428/427 of 424/423 – 348/347 v. Chr.) vergelijkt de menselijke cognitieve toestand met die van gevangenen in een ondergrondse grot. Deze gevangenen zijn vastgeketend en zien enkel schaduwen van beelden (van personen, dieren, enz.) die over de muur achter hen worden bewogen. De wand waarop de schaduwen te zien zijn, weerkaatst ook de geluiden van hen die de beelden doen bewegen. Volgens Plato zijn de schaduwen en echo's het enige wat de gevangenen waarnemen. Voor hen vormen zij de realiteit. Als het lukt voor een gevangene om zijn ketens af te werpen, zou hij door de levenslange ketening in het halfluister moeite hebben om zich om te draaien.

Ook het vuur zou hem verblinden. Maar stel dat hij uit de grot naar het felle zonlicht wordt geleid, dan zou hij na enige tijd iets 'waarlijks' kunnen zien en begrijpen.

Indien hij zou terugkeren naar de grot en over zijn ervaringen buiten de grot zou vertellen, dan zullen zijn medegevangenen hem hoogstwaarschijnlijk niet geloven omdat zij de schaduwen en echo's als enige realiteit beschouwen.

Leven in het halfluister

Velen leven in een 'grot' of in het halfluister. Sommigen beseffen dit, maar velen zijn er zich niet van bewust. Vastgeroeste ideeën, vooroordelen, 'etiketjes', stigma's, conditioneringen en cetera vormen hun ketens naast tal van overtuigingen die niet zelden een 'tuig' over hen werpen.

© Joey Kyber

Durf én kan jij naar het licht achter jouw ketens kijken? Of wens je ernaartoe geleid te worden? Zo ja, gegarandeerd zal dit jouw zijservaring, denken en doen beïnvloeden. Een nieuw zijsbewustzijn én zingeving dagen voor jou op. Kijk dan maar in alle vertrouwen en openheid naar dat warme zonnetje achter jouw schaduw. Zij biedt jou nieuwe (in)zichten, kracht en levenszin. Vergeet nooit dat na een nacht een dag volgt, dat geen enkel schaduw kan bestaan zonder een licht. Geef 'zin' aan jouw leven!